

„Føroya ferðamannafelag“

hefur sent út eitt lítið rit hvors ætlan er at vísa útendingum á Føroyar og alt tað vakra her er og sum væl er vert siggja. — Til tess er ritið útgjørt við hópi av vøkum bíletum, sum sýna okkum bý og bygd, land og sjógv. Tey sýna okkum grindarektur og grindabýti, konufólk ið roya, spunamannin og seyðamannin við hundum, fuglin á rókini og »Idyl við Stranden«.

Perman hefur bíletti av grinda- drápi, prentað í litum, og innani er eitt kort við øllum teimum ferðarutum, sum nerta við Føroyar.

Eitt lítið er, sum vit fegin vilja peika á sum eina møgulega atfinning: Latið ongan fáa tann hugsan, at orðið Føroyar og »far off islands« hava at gera hvørt við annað. — »Die Fär- öischen Inseln« ljóðar undarligt, hví ikki siga: »Die Inseln Färöer« — ella betri: Føroyar.

Ritið er hent, og tað vil gera stórt gagn, um vit einaferð koma so langt, at »turistar« fara at vilja okkum og steðga her.

Fiskemarkedet.

»Føroya Fiskaútflutnings- felag« meddeles:

15.—5.—33.

Orporto: Tilførsel af newfound- landsk Klipfisk 300 Tons, af skotsk 41, af fransk Lavée 230. Priser for færøsk Klipfisk 230 Esc. pr. 60 kg, for islandsk 230, for norsk 233, for newfoundlandsk 270, fransk Lavée 190, for skotsk 205, for portugisisk 220. Behold- ning af newfoundlandsk Klipfisk 1281 Tons, af alle Klipfiskesorter 1368. Markedet stagnerende. Kurs for Lst. (110,00 Esc. pr. 1 Pd.)

Bilbao: Tilførsel af færøsk Klipfisk 125 Tons, af norsk 74. Beholdning af færøsk Klipfisk 250 Tons, af islandsk 200, af norsk 50. Priser (Pts. pr. 50 kg) for færøsk Klipfisk 87—88, for islandsk 84—85, for norsk 83—88. Sterling 39,68.

Barcelona: Tilførsel af færøsk Klipfisk 1428 Tons. Priser for 1. Klasser Klipfisk 90—98 Pts. pr. 50 kg. Beholdninger af alle Klipfiskesorter 1400 Tons.

Grønland er skudt ind i Vestlandsfjerdingen. Det maa dog bemærkes, at Oplysningerne om de enkelte Landnamsmænd er ulige udførlige, og om nogle næsten intet udover Navnet. Landnámabók har saaledes en meget central Stilling i den islandske Litteratur, hvorfor dens Paalidelighed let kan gennemprøves og dens Fejl konstateres. Det er godtgjort, at Land- nama er et Kildeskrift af allerførste Rang. Som oftest giver Landnama som Grund for Landnamsmænds Rejse fra Norge til Island et eller andet i Forbindelse med Harald Haar- fagers Erobringer, men den beretter ogsaa om enkelte Mænd, der rejste af andre Aarsager, ja, endda om Mænd, der rejste med Kong Haralds Raad (hvoriblandt Forræderen Uni den danske), hvoraf man har viller slutte, af Kong Harald har tænkt paa at underlægge sig Island. Landnams Beretninger kan ikke sættes tilside for løse Fantasier uden noget Grundlag ej heller af archæologiske Fund i Norge, der kan tydes paa flere Maader, uden at komme i Strid med Landnama.

Lad os se realistisk paa Sagen ud fra Prof. E. B's eget Synspunkt, de økonomiske Forhold:

Opfattelsen af Island som Hjemsted for Mennesker var højst divergerende i Oldtiden, og man maa til en vis Grad give begge Op- fatter Ret. Paa Island — som det var den- gang — kunde en haardfor og udsøgt Befolk-

Galskab.

Fra Tyskland meddeles, at der er oprettet en ny Professorpost ved Universiteterne, en ny Vi- denskab skal doceres overfor de unge studerende: **Rustningsviden- skaben!** Behøves der Kommen- tarer?!

Et nyt Vanførehospital skal opføres.

Tað er ikki sort, at eisini vit her uppi í Føroyum kenna og hava haft at gera við tað staðið sum á donskum eitur »Vanføre- hjemmet« og »Vanførehospitalet« og ivaleyst kann tað vera for- vitnisligt fyri tey her, sum hava haft nakað at gera við hetta hospital og hetta heim, at lesa hesar reglur, ið her er tiknar úr donskum blaði. —

Vit hava hug til at skriva um alt tað, sum nertur við mennis- kjakærleika og umsáttan fyri menniskjum og so um tað støðu sum staturin havur til alt hetta, men tað fer at biðja til seinri.

Det store nye Hospital for Vanføre, hvorom der længe har været talt, bliver nu til Virkelig- hed. Folketingets Finansudvalg har i sit Møde i Gaar tiltraadt Socialminister Steinckes Forslag om, at Staten garanterer for et Lønn paa 2 Mill. Kr. til Vanførehjemmet til Opførelse af et Hospital i Tilknytning til Hjem- met.

Lýsingar

HAVNAR KOL- & CEMENTHANDIL

KUL
COKES

BRÆNDE

TLF. 208.

Ved Bortlodningen ved Ba- zaren for Fuglefjords Sygekasse i December 1932 er neden- nævnte Genstande ikke afhændet:

1 Kommode	Nr. 5
1 Kaffestel A	- 86
1 Sofapude B	- 335
1 Thedug	- 219
1 garvet Skind B	- 79

Hvis Genstandene ikke er af- hændt inden 1. Juni d. A., til- falder de Fuglefjords Sygekasse. Fuglefjord, den 5. Maj 1933.

Bazarkomiteen.

I Anledning af Meddelelsen om Finansudvalgets Tilslutning til Hospitalsplanerne fortæller Socialminister Steincke.

— Jeg har endnu ikke mod- taget nogen officiel Meddelelse fra Finansudvalget om Sagen. For et Aar et siden nedsatte jeg et Udvalg til at beskæftige sig med Vanførehjælp, og dette Udvalg har bl. a. ogsaa intere- seret sig stærkt for Opførelsen af Hospitalet. Forholdene er nemlig saa inkrænket og gummel- dags paa Vanførehjemmet paa Tolbodvej, at der trængtes stærkt til mere moderne Forhold, sær- lig til et moderne Hospital med en Udvidelse af Pladser og et Bandageri m. v.

Hvis Finansudvalget tiltræder Planen, vil det specielt være af stor Interesse, fordi Socialrefor- men, som jo ventes vedtaget, forudsætter en Indberetnings- pligt om vanføre Born, hvorved det skulde være muligt at redde en Del disse, saaledes at de kan faa større eller mindre Dele af deres Arbejdskraft bevaret eller udnyttet.

FØROYA MÅLFELAG

hefur stovnandi fund hóskvöldið 1. juni 1933 kl. 9 í Sjótleikar- húsinum í Havn. Tey, ið vilja gerast limir og koma á fundin, kunnu fáa nærri frágreidding og algongumerki frá einum av okkum undirskrivaðu.

M. A. Jacobsen. Chr. Matras. Thorstein Petersen.

BILBAO

„Havhesturin“ fer úr Fø- royum til Bilbao 27. í h. m. Teir, ið ætla at senda fisk við, verða biðnir um at siga okkum frá sum skjótast.

PI. SKIPAFELAGIÐ FØROYAR

Høvundar og útgevarar, feløg!

Hava tit okkurt, ið tit vilja prenta, hvørt tað so eru brævørk, navnamerki, reikn- ingar, bókur ella blað, stórri ella smærri skriftir á føroyskum ella donskum máli, eiga tit at fregnast eftir okkara prísium. Tað vil loysa seg afturat ti at tit fáa slik arbeiðir bæði væl gjørd og skjótt avgreidd. Annaðkvørt skrivi ella ringið til prentsmiðju B. Z. Jensens við Skrártargøtu, Tórshavn, Telefon 143.

einstakur maður
ella kvinna!

Lýsið í

„Føroya Social-Demokrat“!

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.
Blaðstjóri við ábyrgd: H. M. Jacobsen.
Prentsmiðja B. Z. Jensens, Tórshavn.

ning vel bjærge Livet, men det var uden større Naturrigdomme.

De islandske Landnamsmænd af »norske« Oprindelse var for deres egen eller deres Fædres Rejse fra Norge en grundbesiddende Overklasse. Norge var ikke særlig tætbefyget dengang. Prof. E. B. har selv anslaaet hele Norges Befolkning til højst 300.000 Personer (Folk og Kirke i Middelalderen S. 23), men Befolkningen var tilstrækkelig tæt og velorga- niseret til, at Overklassen gennem Grundbe- siddelsen kunde »udbytte« Underklassens Ar- bejde og Slavehold. Vi staar her ikke blot overfor den Urimelighed, at man fremfor det milde Klima i Norge har foretrukket Islands Klima oppe ved Polarcirkelen, samt tillige paa Randen af Polhavets mægtigste Iststrøm, for at drive Landbrug i, men vi staar ogsaa overfor den langt større Urimelighed, at norske Gods- ejere har opgivet deres samfundsmæssige For- skansninger paa deres Godser i Norge og deres politiske Værdigheder og Føreskab i Hjemlandet, for at begynde et særlig haardt Nybyggerliv paa Island som Bønder mellem Bønder.

Et Udtryk blandt mange for dette Hav af Smerte og Skuffelse er det lille Vers, som Landnamsmanden *Öundur* treføtr fremsagde, da han saa det sneklede og nøgne Basalt- fjeld »Kaldhakk«, som han nu skulde have i Bytte for Skove og Agre og Frændernes sam-

fundsmaessige Forskansning i Hjemlandet Samfund. Men en tidligere ankommen Land- namsmand svarede ham: »Mange har mistet saa meget i Norge, at de faar det aldrig er- stattet. . . . Omsat til moderne Sprog vil dette sige, at alle havde været ude for det samme Tab, og at Öundur intet havde at beklage sig over i det fælles Skibbrud.

Endnu en økonomisk Faktor er dog tilbage Islands Afstand fra den beboede Verden og det aabne Hav, som skilte det fra den. »Nord- mændenes« var dengang endnu ikke blevne havsejende Folk i egentlig Forstand (jfr. For- tellingen om Hrafna-Floki), og blev det først gennem Islændernes Sejls, Islændernes Op- dagelsesrejser og Kolonisationer, hvor ingen Nordmand deltog.

Foruden at være historisk og bevislig, har Landnams og Sagaernes Beretning om Drivkraften i Islands Landnam den Fordel, at være sandsynlig. Harald Haarfagers Erobrin- ger og paatvungne Rigsoordning var under den Tids Synsvinkel ligesaa stor Samfundsomvelt- ninger eller større, end de sidste Aarhundred- ers største Samfundsomstyrtinger, set med vore Øjne, og maatte derfor nødvendigvis, som

*) Hefk lond ok föjld frændra þyft, enn hitt es nýjst: kropp eru kaup ef breppik Kaldhakk, enn ek let akra. (Grettis s. kap. 9).